

مطالعه اثرات اقتصادی و فیزیولوژیکی میانه کاری سبزی و علوفه در خرمای کبکاب

محمدحسن کرد^۱ و ابوالقاسم حسن پور^۲

۱- کارشناس ارشد باغبانی سازمان کشاورزی فارس

۲- پژوهنده و عضو هیئت علمی و معاون تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی سازمان کشاورزی فارس

باتوجه به روندافزایش جمعیت، کشاورزی نوین امروزی بایدافزایش اراضی قابل کشت، راندمان تولید در واحد سطح و میزان محصول در واحد زمان را محور اصلی فعالیتهای خود قرار دهد. توسعه اراضی زراعی مستلزم هزینه های سرسام آور می باشد. درحالیکه سیستم های آگرواکولوژیکی سبب ازدیاد محصول در واحد زمان و مکان رامیگردد.

در استان بوشهر باتوجه به کشت گیاهان مختلف در فضای بین نخل ها که به لحاظ کمبود زمین می تواند در جهت استفاده بهینه از منابع خاکی آبی مؤثر شود متداول می باشد. لذا بمنظور بررسی اثرات اقتصادی و فزاینده فیزیولوژی بر تولید خرما برای اولین بار آزمایشی در سال ۱۳۷۸ در قالب طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی با ۳ تکرار و ۴ تیمار اثرات کشت سبزیجات خرفه، ریحان و گیاه علوفه ای (یونجه) در ۲ منطقه نظر آقا و الدکی در استان بوشهر بر روی خرمای کبکاب انجام شد.

ابعاد هر واحد آزمایشی ۵×۵ متر مربع با تعداد ۲ تا ۴ و جمعاً ۴۰ درخت خرما بود. پس از کشت سبزیجات و یونجه در نیمه اول اردیبهشت ماه، بافاصله هر ۴ روز یکبار آبیاری کرت ها انجام و پس از طی مراحل داشت نسبت به برداشت و توزین سبزیجات و یونجه و برآورد محاسبات اقتصادی آنها و نیز شمارش تعداد میوه ریزش شده اقدام، آنگاه میانگین عملکرد درختان در هر واحد آزمایشی محاسبه و پس از نمونه گیری تصادفی اثرات میانه کاری بر صفات فیزیکی و شیمیایی محصول خرما مورد بررسی قرار گرفت.

صفات فیزیکی مورد بررسی شامل وزن سبزی و علوفه (عملکرد) و ارزش اقتصادی آن و در خرما میزان ریزش میوه، خصوصیات فیزیکی و شیمیایی میوه بود.

نتایج تجزیه واریانس و مقایسه میانگین ها با روش دانکن نشان داد که ارزش ریالی، عملکرد سبزی و علوفه و چندی از خصوصیات فیزیکی میوه تحت تأثیر تیمار قرار گرفته و تفاوت معنی داری داشت.

در این بررسی تیمار میانه کاری خرفه از لحاظ ارزش اقتصادی نسبت به دو تیمار دیگر ریحان و یونجه بدلیل سازگاری و وسیع آن در منطقه بیشترین درآمد و بازده اقتصادی را داشت.

ولی از نظر افزایش رطوبت حاصل از کشت خرفه میزان ریزش میوه نسبت به شاهد (عدم کشت میانه کاری) اختلاف معنی داری مشاهده شد بدین معنی که در منطقه دالکی کشت خرفه موجب کاهش ریزش میوه گردیده است ولی در منطقه نظر آقا این مورد مشاهده نشد.

در مقایسه میانگین هادری ۲ منطقه بین کلیه تیمارها نسبت به شاهد افزایش رطوبت موجب ریزش میوه نشده است تیمار کشت یونجه علاوه بر بالا بردن توان تغذیه ای و پوشش خاک از رشد علفهای هرز متداول در نخیلات جلوگیری کرد.

بطور کلی نتایج این پژوهش نشان می دهد که میانه کاری یعنی کشت (سبزی و علوفه) با نخیلات برای باغدار ارزش اقتصادی داشته و از میان محصولات کشت شده خرفه بدلیل رشد بیشتر در نخلستان و سازگاری با آب و هوای منطقه و نیازی کمی و نیز وجود بازار مصرف این سبزی در میان مردمان منطقه، مناسبترین محصول از نظر ارزش اقتصادی و عملکرد نسبت به دیگر تیمارها می باشد.